

[autismebladet]

LANDSFORENINGEN AUTISME
MEDLEMSBLAD NUMMER 9 - 2018

Den allerbedste gave
er den uindpakkede,
bundærlige, næstekærlige,
sandhed, fra én der
elsker dig...

**Tag på kursus i 2019
og bliv klogere på autisme**

KURSUSKATALOG
Kurser for forældre og pårørende **2019**

SIKON
Landsforeningen Autismes kurser og konferencer

Vores kurser er for

- forældre og pårørende
- professionelle
- autister

Hold øje med
autismeforening.dk
for yderligere information

SIKON
Landsforeningen Autismes kurser og konferencer

*Hendes Kongelige Højhed
Prinsesse Marie er protektor
for Landsforeningen Autisme.*

MEDLEMSBLAD NR. 9 - 2018

Medlemsbladet udgives af
Landsforeningen Autisme

Ansvarshavende redaktør

Heidi Thamestrup
formand@autismeforening.dk

Redaktion

Heidi Thamestrup
Fie Hviid Olesen

Tryk Filipsen Grafisk Produktion

Foto Pixabay og Colourbox

Oplag 8.200 stk

ISSN 2245-3423

Vil du have en annonce i Autismebladet?
Kontakt: redaktion@autismeforening.dk

Annoncer og artikler fra samarbejdspartnere
og annoncører i Autismebladet er ikke nødven-
digvis udtryk for Landsforeningen Autismes
holdninger

Indlæg, kommentarer, bidrag mv. bedes
sendt til redaktion@autismeforening.dk
Bladet sendes gratis til Landsforeningen
Autismes medlemmer

INDHOLD

Julehistorien	4
Fest og forandring - nej tak	6
Hvad har betydning for livskvalitet og et godt forløb?	10
Tips og tricks til en god jul, for alle	12
Vores jul.	14
Gode råd om julen og arrangementer	18
Kredsenes aktiviteter	20

Julehistorien

Om det sociale klister, der binder os sammen
- eller kvæler os...

Af Heidi Thamestrup, landsformand for Landsforeningen Autisme

Den franske sociolog Emilie Durkheim brugte det meste af sit liv på at udvikle teorier om det mellem menneskelige og om, hvordan mennesker skaber samhørighed, styrker relationer og på baggrund af disse påvirker sammenhængskraften i samfundet.

I Durkheims univers er det gruppens fælles moral, der holder sammen på gruppen. Det, at man har en fælles forståelse af, hvad der er rigtigt og forkert, sømmeligt eller syndigt, giver værdi til et fællesskab og grobund for en kultur. Forsamlinger og fester har til formål at bringe gruppen sammen og at manifestere moralen.

Birgitte fortæller ofte historien om, hvordan hun en kold decemberdag i 8. klasse blev sat på skolens kaotiske bagehold. Det var i ugen op til juleferien, og skolen havde tradition for, at de ældste klasser kreerede julestads og bagte småkager til det lokale plejehjem.

Øvelsen denne formiddag var vaniljekranse. Eleverne betragtede kagebagning som fritime, stem-

ningen var løssluppen, og en af Birgittes klassekammerater stod på et bord og sang "Last Christmas" ind i et piskeris.

Birgittes hjerne forlangte fred og system, men de andre i klassen væltede rundt mellem hinanden, henholdsvis kastede med - eller spiste af - dejen. Bagepladerne blev sat i ovnen med kun 3 eller 4 kranser på, og halvdelen af kagerne blev først taget ud, når de lugtede umiskendeligt brændt.

Birgitte lavede en plan, der inkluderede alle elever og gav dem en overskuelig opgave. En skulle proppe dej i kødhakkeren, to skulle tage imod de stjerneformede dejstænger, en skulle skære stængerne i nøjagtigt lige lange stykker, tre skulle forme dejstykker til kranser og lægge dem på bagepladen osv. Planen var udførlig, og de næste 20 minutter var de mest effektive minutter nogensinde i skolens historie.

Men lidt efter undrede Birgitte sig over, at der ikke var mere plads på bordet til de stjerneformede

dejstænger, der snoede sig vej ud igennem kødhakkeren. Hun så sig rundt og opdagede, at hendes effektive maskine var gået i stå; "motorerne" havde én for én forladt skolekøkkenet...

I Durkheims teori er fester, højtid og forsamlinger vigtige. Ikke på grund af indholdet i festens traditionelle eller religiøse ritualer, men på grund af de "opbrusende" og intense sociale øjeblikke vi oplever, når vi sanser og føler sammen med andre.

Det er de opbrusende øjeblikke i vores liv, der har størst betydning for vores følelse af forbundenhed med de mennesker, der er omkring os. Øjeblikke, hvor vi er mentalt til stede i nuet, og hvor vi sammen overvældes af stærke følelser, som lagres i vores bevidsthed og bliver til fælles erindringer, der binder os sammen.

Mette-Line flyttede for et par år siden hjemmefra til den by, hvor hun går på universitetet. Det er langt hjemmefra mor og far, og det er besværligt at komme med offentlig

trafik - særligt på helligdage. Uden offentlig transport kan Mette-Line ikke komme hjem og derfor holder hun jul alene. Der er ikke rigtigt nogen, der forstår det; mor siger til Mette-Line, at hun da elsker jul og spørger, om hun holder jul alene for at straffe familien. Det er ikke derfor.

Mette-Line har svært ved at klare mange timer med det, hun kalder "store følelser". Store følelser opstår, når forældre, onkler og tanter har fået rødvin, dessertvin og cognac, åbnet gaver og sunget salmer og ikke mere er i stand til at sige noget til hinanden uden at knuge hinandens hænder, kramme og tørre tårer bort fra den inderste øjenkrog.

Mette-Line har aldrig rigtigt været "dér" sådan rent følelsesmæssigt, og hun kan heller ikke forestille sig at komme derhen. Det skræmmer hende. Når nogen i familien sent på aftenen ser sådan på hende, er det eneste, hun føler, en voldsom trang til at gå i gang med den store juleopvask. Så føler man sig virkelig ensom, siger hun, så ensom, at det giver allermest mening at være alene...

Durkheim mente, at de "opbrusende" øjeblikke er så intense og kraftfulde for vores psyke, at de, nærmest af sig selv, insisterer på at blive erindret følelsesmæssigt. De samme øjeblikke forpligter os moralsk til hinanden, og øjeblikkene har derfor afgørende betydning for vores handlinger i relation til andre i det "sociale rum", i en gruppe eller i et samfund.

Men Durkheim taler også for, at festernes frihed, opstemthed og munterhed kan føre til mere ekstrem følelse af fællesskab og skabe fælles pulsslag på en måde, så folk

føler sig som ét og også agerer, som om de er det. Højtiderne synliggør og materialiserer moralen i forestillinger, fortællinger, ritualer, traditioner og sange, og mennesker imiterer hinanden og bekræfter dermed igen og igen deres fælles moral.

Alexander går i en klasse, hvor alle drengene er fodbold-fanatiske. Alexander er flere gange blevet inviteret til "fodboldfødselsdag", akkurat som han også skal i aften. Fodboldfødselsdag betyder, at man holder fødselsdag, mens man ser fodbold i fjernsynet.

Alexander er den eneste i klassen, der ikke har en rød/hvid landsholds-fodboldtrøje på til festen. En af drengene bemærker Alexanders manglende trøje og siger, at det ikke gør noget, og at Alexander kan låne et halstørklæde i samme farver i stedet. Alexander siger nej tak og mumler noget om, at han ikke er sådan en fodbold-klaphat. Drengene griner venligt - de kender Alexander, og han er "god nok"!

Det danske landshold spiller imod Tyskland, og drengene får rød/hvide sandwich på bordet, lige før optakten starter. Der kommer hurtigt gang i kampen, og da Danmark er lige ved at score inden for de første 20 minutter af kampen, hopper de fleste af drengene op og ned i sofaen, knytter næverne, så de får lilla knoer, og råber Danmark, Danmark i uafbrudt sløjfe.

Få minutter senere scorer Tyskland, og Alexander løber en triumf-maraton på stedet og afslutter den med et saksespark i luften. Der bliver helt stille. Drengenes opmærksomhed er ikke længere på Tv-skærmen, men på Alexander. Alexander er ikke opmærksom på drengenes forbløffelse, men han siger lige ud i luften at de tyske fodboldspilleres strategi er i verdensklasse...

I alle grupper sker der det, at enkelte medlemmer "falder ud" af gruppen fra tid til anden. Ofte sker det, fordi de stiller spørgsmål ved eller forbyder sig mod moralen. I følge teorien kan man altid finde en ny flok og blive opslugt af et nyt fællesskab - spørgsmålet er, om det er lige let for alle...

Pas rigtigt godt på hinanden derude

Glædelig Jul

Heidi Thamestrup

Fest og forandring - nej tak

Af: Anne Vibeke Fleischer, autoriseret psykolog og specialist i neuropsykologi.

Autismebladet har stillet mig spørgsmålet om, hvorfor højtider er svære for mennesker med autisme. Det skal jeg prøve at belyse. For ja, højtider, fester og forandringer er svære

Fødselsdage stiller de samme krav, men varer ikke så længe og holdes inden for familien. Andre højtider og helligdage er i mindre grad forstyrrende, men er dog afbræk i den kendte hverdag.

Børn med autisme kan ligesom andre børn blive bange for uhyggen omkring Halloween og Fastelavn. Og de kan føle angst og utryghed ved ferier i udlandet, hvor alt er forskelligt fra det derhjemme. En biltur tværs over USA med nye hoteller hver nat kan være direkte angstprovokerende, såmænd også for de voksne med autisme.

Men julen bærer dog prisen, fordi den er hypet i hele samfundet i mange uger. Og man *skal* glæde sig,

og man *skal* ønske sig gaver, som *skal* være hemmelige.

Afvielser fra hverdagen

Hverdagen i hjem, skole, værested eller arbejdssted er kendetegnet ved genkendelighed og ensartethed. Den lever op til det symptom, der kaldes "insistence on sameness". Vi kan oversætte det til 'behov for ensartethed'.

Omgivelserne med ting, møbler, huse, mennesker, lugte, lyde og synsindtryk er nogenlunde de samme dag efter dag. Små afvielser som en ny chauffør og nye vinterstøvler kan fremkalde uro, men balancen kan genoprettes med beroligelse og gentagelse. Store ændringer kan opleves som totalt skræmmende med angst- og aggressionsanfald eller indelukket-hed til følge.

Almindelige børn og voksne trives med ændringer og overraskelser,

fordi det er spændende at opleve noget nyt. Men hvis ens verdensbillede og selvopfattelse ikke er solid og stabil, så kan en større grad af nyhed virke faretruende. Når man ikke ved, hvad der kommer, bliver man nemt overvældet. Heri ligger opskriften på en brugbar indsats.

Men først skal vi se på de funktioner, der er mangelfulde hos mennesker med autisme. Mangelfulde, men ikke manglende. Der er noget at bygge på. Autisme skyldes en anderledeshed i hjernen, men den autistiske adfærd kan udvikles og påvirkes lige som al anden adfærd.

Det drejer sig om forestillingsevne, fleksibilitet og evne til at abstrahere og generalisere. Disse funktioner hænger tæt sammen.

Forestillingsevne

Forestillingsevne indebærer, at man kan have forestillinger eller

billeder på sin "indre scene". Man kan forestille sig ting, som man har oplevet, eller som der er planer om at opleve. Man kan opstille handlemuligheder og afprøve deres konsekvenser på den "indre scene", så man ikke behøver at prøve alt af i virkeligheden.

Folk med mangelfuld forestillingsevne vil typisk have svært ved at svare på spørgsmål som "Hvad vil du gøre, hvis ...?", "Hvad tror du, at dine tipoldeforældre spiste?", "Hvordan vil det mon være at bo i Somalia/Grækenland/Rundetårn?" "Hvad kan man gøre for at få en kæreste?"

De kan også have svært ved at beskrive noget kendt fra hverdagen, f.eks. en seng. Det hyppige svar "til at sove i" bliver ikke uddybet. Men de kan fint svare på: Hvor mange ben har din seng? Hvad er der i den? Hvad er en køjeseng/dobbelt-seng/sovesofa? De kan altså have en udmærket viden om en seng,

men de får ikke lavet forestillinger. Ikke før der kommer strukturerede spørgsmål, der fremkalder forestillinger.

Hvis man har en mangelfuld forestillingsevne, kan kommende begivenheder synes truende og uoverskuelige.

Også selv om det er begivenheder, som andre glæder sig til. Og som man selv glæder sig lidt til samtidig med frygten.

Fleksibilitet

Forestillingsevne er en betingelse for, at man kan udvise fleksibilitet. Flexibilitet indebærer, at man kan forestille sig at udføre nye handlinger. At gøre noget andet end det, man plejer. At bruge tingene på nye måder. At tilpasse sig ændringer i hverdagen.

Sociale samvær kræver masser af fleksibilitet, fordi man hele tiden

skal indrette sig efter andres ord og handlinger.

Et typisk træk ved autisme er netop mangelfuld evne til fleksibilitet. Eller sagt på en anden måde: Et begrænset adfærdsrepertoire med hang til rutiner.

Evne til at abstrahere og generalisere

Svar lige på spørgsmålet: "Hvordan kan en kat og en mus ligne hinanden?" og på opgaven: "Sig 10 ting, de ligner hinanden på".

Hvis man tænker konkret, svarer man: "De kan ikke ligne hinanden" eller "Katten æder musen".

Hvis man kan beskrive sine indre billeder af en kat og en mus, så er det nemt at opremse ligheder og fællestræk som pels, øjne, hale osv. At abstrahere er at finde fællestræk.

Måske man kender en kat, men ikke en tiger. Hvis man får at vide, at tigreren er et kattedyr, så kan man overføre sin viden om katten til tigreren. Og så ved man allerede, at den er et rovdyr, der ser godt om natten.

Overføring af viden fra et område til et andet kaldes generalisering.

Generalisering kræver, at man kan se ligheder eller fællestræk ved to ting/to situationer. Det sidste er endnu sværere, fordi situationer er sammensatte og skiftende over tid. Hvis man har lært at opføre sig passende i en bus, så kan man overføre sin viden til flyveturen. Men det kræver indsigt i, at en bus og en flyvemaskine ligner hinanden - ikke konkret, men på nogle abstrakte måder: Transport fra et sted til et andet med andre mennesker.

Brug denne viden

Denne viden kan bruges til at støtte mennesker med autisme til at komme nemmere igennem ændringer, som følger med jul, ferie osv.

” Hvis man har en mangelfuld forestillingsevne, kan kommende begivenheder synes truende og uoverskuelige.

Også selv om det er begivenheder, som andre glæder sig til.

Og som man selv glæder sig lidt til samtidig med frygten.

Minimer ændringer

Man kan analysere hver højtid og fest og se på, hvordan man kan gøre en stor uoverskuelig helhed mindre. Eksempler: Et skilsmissebarn behøver ikke to juleaftener eller to fødselsdage.

Man kan tage i sommerhus et stille sted nytårsaften og undlade fyrværkeri. Det kan være fest nok med to gæster til fødselsdagen. Man kan undgå halvdelen af de tilbudte julearrangementer. Man kan undlade at starte skoleåret med en lejrskole. Man kan undlade en ugentlig udflugtsdag eller i det mindste tage det samme sted hen fire uger i træk, til det er kendt nok.

Gør det ukendte kendt

Man kan ikke undgå det ukendte. Og det skal man heller ikke, men man kan gøre noget af det ukendte kendt. Ferieturen er relativt ukendt, fordi det er et år siden sidst, selv om hotellet er det samme.

Man kan trække på erindringer om flyvemaskinens indretning og servering ved at se på billeder fra sidste tur. Man kan købe jule- og fødselsdagsgaver i god tid, gerne sammen med modtageren. Så kan de indpakkede gaver ligge oven på skabet (tak til Anders for strategien). Man kan tage det nye festtøj på en almindelig dag og vænne sig til fornemmelsen. Man kan booke det samme hotel på ferieøen og repetere billederne fra sidste år. Og så kan man lave planer med ord og billeder, så fremtiden bliver mere kendt.

Skab forestillingsbilleder

Forestillingsbilleder skabes gennem erfaringer og ved at sætte ord på helhed og dele. Husk at man kun lærer af sine erfaringer, hvis opmærksomhed, forståelse og hukommelse har været aktiveret.

Man kan skabe forestillingsbilleder sammen ved at tage fat på et begreb, der er aktuelt for den anden person. F.eks. værested, hospital, campingplads eller efterskole. Herefter kan man formulere til spørgsmål til f.eks. begrebet campingplads.

Næste skridt kan være at finde svar på nettet, tale med sin campingglade onkel og besøge en campingplads. Herefter er sommerferiens planer om campingferie mindre truende. Man kan minimere og gøre det ukendte mere kendt ved at vælge en lille dansk campingplads og besøge den igen næste år.

Samme analyse kan bruges overfor enkle ting i hverdagen, f.eks. en appelsin, der kan analyseres ud i smag, farve, kerner mm. og sammenlignes med en bold: Ligheder og forskelle. Herefter er en appelsin et nuanceret forestillingsbillede og ikke bare ”til at spise”. Analysen kan også anvendes overfor en fødselsdag, gerne med udgangspunkt i billeder, hvis det er for svært at huske fødselsdagen.

Støt nye handlemuligheder

Fleksibilitet indebærer, at man har flere handlemuligheder i en given situation. Eller rettere, at man har indre forestillinger om sine handlemuligheder.

Fleksibilitet kan trænes ved at tage udgangspunkt i ordene på *en anden måde og i stedet for*.

Man kan gå en anden vej til købmanden. Man kan vise sin vrede på andre måder end ved at slå. Man kan brække brødet på skovturen, når man har glemt kniven.

Det vigtige er, at man sætter ord på, at nu gør vi noget andet end det sædvanlige. På en ny og anderledes måde, der kan vurderes: Hvad var det egentlig, vi gjorde? Næede vi målet på en anden måde? Hvorfor havde vi brug for at gøre det på en anden måde? Og lav gerne en simpel tegning af, hvad der var nyt. En tegning gør det lettere at lave forestillingsbilleder, så de nye handlinger indgår i ens repertoire.

Sæt ord på abstraktion og generalisering

Abstraktion indebærer, at man kan forstå fællestræk mellem en række emner eller ting. Også selvom de ikke ligner hinanden, når man ser på den konkrete ting. Et løbehjul og en todækkerbus ligner ikke hinanden i udseende, men i egenskaber.

Man kan træne evnen til at analysere ting, således at man kan forstå deres fællestræk. Det kan være form, farve, egenskaber, materiale, anvendelse mv. På den daglige gåtur kan man finde på fem ting at sige om en lygtepæl eller en hund.

Men man kan også analysere sammensatte situationer og finde fællestræk mellem dem. Hermed kan man generalisere og overføre sin viden og færdigheder fra en kendt til en ny situation.

På hvilken måde kan jule- og nytårsaftnen ligne hinanden? Hvordan kan en tur til Sverige og Ålborg ligne hinanden?

Man kan dele en sandkage. Og gruppen på fem unge kan deles om en computer, selv om den ikke kan skæres ud i skiver. At dele betyder, at alle får lige meget. Kagen kan skæres ud, og computeren kan deles med en halv time til hver. Dele er altså fællestrækket, og derfor kan de samme løsninger overføres fra den ene situation til den anden.

Juleaften og fødselsdag kan også ligne hinanden med gæster, gaver og fin mad. Og man skal opføre sig på stort set samme måde med de samme "nødudgange" (f.eks. at gå ind på sit værelse), når eller hvis man bliver overvældet. Man kan overføre regler, adfærd og strategier.

Afslutning

Emil på 12 år gik på en skole for børn med autisme. Han havde lært ikke at slå, men at bruge ord, når han var ved at brænde sammen.

Og det var han den dag i december, hvor han truede os andre med det værste, han kunne finde på: "Jeg siger FIREOGTYVE!"

Mere tydeligt kunne hans frygt for julen ikke udtrykkes.

Hvad har betydning for

livskvalitet og et godt forløb?

Af Sara Højslev Avlund, læge, ph.d.-studerende og
Meta Jørgensen, speciallæge i børne- og ungdomspsykiatri, overlæge, autismekonsulent.

Vi har fået flere henvendelser efter artiklen om vores forskningsprojekt, som blev bragt i sidste nummer af Autismebladet. Mange forældre har spurgt til det, der vedrører om nogle børn helt eller delvist kan "vokse ud af diagnosen". Vi vil gerne benytte lejligheden til at uddybe dette.

I den internationale forskning er man optaget af, at opfølgingsstudier har vist, at symptomerne hos nogle børn og unge ved genundersøgelse i barndommen eller ungdommen ikke længere opfylder kriterierne for den autisme diagnose som børnene fik på et tidligere tidspunkt. Dette kan skyldes mange faktorer. Hvad der præcist er årsagen eller forklaringen ved man ikke.

Hvorvidt man kan eller ikke kan "vokse ud af diagnosen" er stadig en diskussion, der mest foregår i forskningssammenhænge.

Autisme er fortsat langt overvejende en livslang tilstand, men graden af autisme kan være meget varierende igennem et helt livsforløb. Og forskning peger altså på, at symptomerne hos nogle kan aftage i sådan en grad, at diagnosekriterierne for autisme ikke længere er opfyldt ved en genundersøgelse.

Det betyder ikke, at de grundlæggende autistiske vanskeligheder ikke er til stede - hvilket ville svare til at man var blevet helbredt - men at de er til stede i en grad eller på en måde, så de ikke er begrænsende for personen.

Med vores studie ønsker vi at finde ud af, om vi kan genfinde de resultater, der er vist i de internationale studier. Vi vil meget gerne vide mere om, hvad der har betydning for livskvalitet og for forløbet, herunder hvilken betydning udredning, behandling og den samlede indsats i forhold til barn og familie har. Og det håber vi, at vores undersøgelse kan bidrage til.

**Vedrørende forskningsprojektet:
Hvad har betydning for livskvalitet og et godt forløb?**

Vi mangler stadig deltagere og I kan nå det endnu

Så vi håber, at så mange som muligt af jer, der har fået tilsendt spørgeskemaerne, vil svare, da det betyder meget for undersøgelsens resultater, at så mange som muligt at deltaget. Resultaterne vil være anonymiserede, dvs. at udfaldet af undersøgelserne af det enkelte barn/den unge ikke vil være tilgængelige for andre.

Vi vil gerne vende tilbage på et senere tidspunkt og fortælle mere om resultaterne af forskningsprojektet og om hvordan viden har udviklet sig internationalt.

Mange TAK til alle jer, der allerede har besvaret spørgeskemaet!

Har du tid og overskud til at bistå autismeforeningens medlemmer ved at deltage i møder på kommunen og andre steder som

Bisidder?

Bisidderen skal gerne have gode personlige egenskaber som tålmodighed, imødekommenhed, engagement og lydhørhed, og han/hun skal vide, hvordan man kommunikerer især med et menneske med autisme, således at hun/han oplever sig hørt, forstået og føler sig tryk.

Det er vigtigt, at du som bisidder kan frigøre dig med kort varsel, for at kunne deltage i møderne.

Landsforeningen Autisme tilbyder alle interesserede medlemmer et bisidderkursus, første gang ..

Lørdag den 30. marts 2019 kl. 11.00 - 16.00 i Høje Taastrup

Udover bisidderkurser kan landsforeningen tilbyde netværksmøder til vidensdelingen. Der arbejdes også på at etablere en mentorordning for bisiddere.

Hvis du har interesse i at være foreningens bisidder, beder vi dig om at henvende dig til formanden for din kreds, med en beskrivelse af dig selv, samt oplysning om, hvorfor du har lyst til at være bisidder. Efterfølgende vil formanden for din kreds, lave en samlet tilmelding til landsforeningens kontor.

Kredsformanden skal have modtaget din ansøgning senest den 20. marts 2019

TIPS OG TRICKS TIL EN

Sæt forventningerne helt ned i jule-
måned. Barnet skal sanse og forstå
1 million ting, der hverken er konkrete eller
logiske - det er rigeligt i december.

Tænk i struktur og forudsigelighed. Tegn 24 firkanter
og lad barnet krydse en firkant af hver dag, skriv ting
i firkanterne som barnet kan li fx. et eventyr og varm
kakao med mor, putte nelliker i appelsiner, tænde
adventskrans, bage pebernødder, spille LUDO, spise
risengrød osv.

Når der kommer g
Husk at gæster er en
og en afvigelse fra rutin

Forbered barnet på:

- Hvem kommer
- Hvad skal der ske
- Hvorfor skal det ske
- og måske vigtigst, hvornår
så ro og orden kan gen

Forudsigelighed er bedr
Udfold alle julemyster
og forbered dem sa

I GOD JUL, FOR ALLE...

æster til jul.
stressfaktor
ner.

år gæsterne tager hjem
oprettes.

e end overraskelser.
ierne med dit barn
mmen.

Skab nye traditioner og grib barnets idéer. Lad barnet mærke at det kan få indflydelse på julen i jeres familie og at dets ønsker og meninger, om julerelaterede ting, er vigtige.

Hvis du ved at noget vil gå galt så stop og gør noget andet. Hvis dit barn er utrygt hos fremmede så bliv hjemme. Hvis juletræ er stressende så læg et puslespil.

Hvis pizza virker for barnet alle andre dage virker det sikkert også juleaften - og det er kun en katastrofe hvis du bestemmer det...

Vores jul...

Af: Janni Pilgaard, mor til tre børn – et af dem med autisme.

Julemiddagen er i gang. Der langes and, rødkål og brune kartofler over bordet. Der grines og snakkes, og børnene tripper forventningsfuldt. Men der er en tom plads ved bordet.

Da lysene på juletræet er tændt, og dansen skal til at gå i gang, bliver der råbt og smækket med døre. Og under gaveudpakningen ryger en gave gennem luften i raseri.

Sådan har juleaften set ud hjemme hos os. Den tomme plads ved bordet er min søn Aksel, der ikke bryder sig om den stemning af forventning, der hersker ved bordet, og maden, som ser og dufter anderledes end det, vi plejer at få. Og det er også ham, der bestemt ikke bryder sig om, når vi andre synger om juletræet, på trods af, at han elsker at høre høj musik på sin iPad.

Og gavekonceptet har det taget ham mange år at lære at forstå.

December kan være en udfordring

Aksel er 10 år og har diagnoserne Infantil Autisme og ADHD. Han er en frisk og glad dreng, der trives godt i sin hverdag i specialskole med ridning og svømning som favoritaktiviteter.

Højtider som f.eks. jul, hvor den almindelige hverdag er sat ud af spillet, er han til gengæld ikke stor fan af. December kan derfor være lidt af en udfordring i vores familie.

Men kunne vi så ikke bare tilpasse decembers aktiviteter og vores juleaften til Aksel? Det kunne vi selvfølgelig godt, men da Aksel har to søskende på 4 og 7 år, er der også andre hensyn at tage. Og heldigvis er der også ting ved december, som Aksel holder af, og med tiden begynder han heldigvis også at genkende nogle af de rutiner, som går igen år efter år. Vi forældre bliver heldigvis også klogere for hvert år, så vi ved efterhånden, hvad der

skal til, for at hele familien kommer godt igennem december.

Når man ikke forstår julens fortællinger

En af de ting, der gør december svær for Aksel, er hans manglende forestillingsevne. Han forstår ikke de fortællinger og traditioner, som julen bygger på. Nisser, engle og julemanden giver ingen mening for ham. Han har ikke fantasi til at gå ind i historierne, og det interesserer ham, i modsætning til hans søskende, ikke.

Så når hans søskende spændte løber ind i stuen for at se, om nissen, der bor bag den lille dør i væggen, har lagt en gave, så har Aksel været forbi først og har pillet døren ned, fordi "den plejer jo ikke at sidde der". Og når de små trækker i os for at komme hen og hilse på julemanden, så stritter Aksel imod, for "hvorfor skal vi hen til en fremmed mand."

Vi kan heller ikke glæde ham med en tur i skoven efter ting til juledekorationerne, for Aksel vil helst bare gå tur uden at stoppe op for at samle noget op.

Når Aksel tvinges til at deltage i noget, han ikke forstår formålet med, er hans reaktion sjældent hensigtsmæssig, og det ødelægger tit oplevelsen for hans søskende. Her handler det derfor ikke om Aksel, men om, at hans søskende ikke skal snydes for alle de traditioner, de glæder sig over. Derfor deler vi os tit op, så én forælder tager de to med til oplevelser, eller får Aksel passet, så vi andre kan gøre noget sammen uden ham.

Julearrangementer kræver overskud

Når invitationerne til diverse julefrokoster og hyggearrangementer begynder at tikke ind, er det tid for os til at holde tungen lige i munden. Det er ikke en mulighed at sige ja til alt det, vi egentlig selv har lyst til, for Aksel kan ikke rumme, at der sker for meget.

Vi vil allerhelst have ham med, og vi ved også, at bedsteforældrene vil blive skuffede, hvis han ikke deltager. Vi har dog for længst droppet traditionen om en stor familie julefrokost den 25. december. Dagen efter juleaften er der nødt til at være ro og ingen krav. Derudover arrangerer vi altid pasning til Aksel, når der er arrangementer i hans søskendes institutioner, for det er simpelthen for kaotisk for ham.

Til gengæld har vi stort set hvert år succes med at deltage i Aksels farmors familie julefrokost, som hvert

år er struktureret på samme måde med en indlagt tur til en sports-hal. Når han kender strukturen, og den endda indebærer en god gåtur samt en time med plads til leg, går alting meget nemmere.

Når vi tager Aksel med, må vi være forberedt på, at han i den grad er på arbejde, når han er nye steder med mange og nye mennesker. Han tager alle indtryk ind og er ikke i stand til at sortere i dem. Det gør, at vi stort set ingen krav stiller til ham. Han sidder sjældent med ved bordet, når vi spiser, og han må spille iPad eller stå og åbne og lukke en dør hele dagen, hvis det er det, han vil. Og det er det som oftest. Han magter ikke at blive tvunget ind i fællesskabet. Til gengæld synes han tit bagefter, at det har været en god dag, når blot han har fået lov at deltage på sine egne præmisser. De samme regler gælder juleaften, hvor vi heller ikke stiller krav om deltagelse.

Gaveræs eller gavehad

Mens Aksels søskende kan have helt ondt i maven af spænding over kalender- og julegaver, så har Aksel aldrig brudt sig om gaver. Der er dog heldigvis sket en udvikling fra dengang, han rasende smed alle gaver fra sig, til nu, hvor han faktisk har forstået, at der ofte er noget godt inde i indpakningen.

Tidligere gav vi ham gaver, som ikke var pakket ind eller var pakket ind i cellofan, så han kunne se, hvad det var. Og efter én gang at have prøvet at give ham kalendergaver, hvor han blev så træt af gaver, at han længe inden juleaften direkte hadede gaver, så holder vi i år fast i enkelte gaver til juleaften, som han selv bestemmer, hvornår han vil åbne.

Og hvis han ikke selv har lyst til at åbne gaverne, så sidder der heldigvis to søskende klar til at hjælpe.

Kommunikation, respekt og accept

Vi trækker lige vejret ekstra dybt i november, mens vi planlægger december. Hvilke arrangementer skal vi prioritere? Hvordan håndterer vi gaverne? Kan vi få nogen til at passe Aksel, når vi skal noget, der ikke er noget for ham?

” For mig er det sværeste at acceptere, at vi ikke altid kan gøre tingene sammen som familie, fordi Aksel ikke forstår eller magter at deltage i de mange traditioner, vi gerne vil føre videre.

Det synes jeg er en stor kamel at sluge.

Ud over forberedelse er nøgleordene til en god højtid for os: kommunikation, respekt og accept. Det kan være svært for andre at forstå de hensyn, vi må tage til Aksel, og det er ofte nødvendigt, at familie og venner også må gøre nogle ting anderledes eller i hvert fald acceptere, at vi som forældre tager nogle valg, som de ikke forstår.

F.eks. kan det være svært at forstå, at vi nogle gange må tage hurtigt hjem fra et arrangement, når Aksel faktisk ser ud til at hygge sig, og det kun er os forældre, som kan se, at han er tæt på at bryde sammen. Eller når vi beder venner om at komme med en udførlig beskrivelse af, hvad der skal foregå til julefesten og sørge for, at der er et rum, hvor Aksel kan trække sig tilbage og være alene. Eller at vi måske må

melde afbud i sidste øjeblik. Det kræver, at vi som forældre er gode til at forklare hvorfor, da vi ikke kan forvente, at andre, som ikke har autismen tæt på, forstår, hvor vigtigt det er, at vi tager de rette hensyn. På den anden side kræver det så, at andre, når de har fået forklaringen, har respekt for og accepterer, at vi som forældre ved, hvad der er nødvendigt for vores barn.

Sæt forventningerne ned

Vi har selv høje forventninger til, hvordan vi ønsker vores jul, men med årene har vi lært ikke at inkludere Aksel i vores forventninger. På den måde bliver vi ikke skuffede, og Aksel får lov at deltage i det, han ønsker, samtidig med at han fra sidelinjen oplever julens traditioner. Vi mærker faktisk, at han husker traditionerne fra tidligere år og bliver mindre stresset, fordi han genkender de ting, vi laver.

For mig er det sværeste at acceptere, at vi ikke altid kan gøre tingene sammen som familie, fordi Aksel ikke forstår eller magter at deltage i de mange traditioner, vi gerne vil føre videre. Det synes jeg er en stor kamel at sluge.

Og så er vi tilbage ved juleaften, som klart er den dag i hele året, som vi alle sammen har flest forventninger til. Og selvom det er svært, så må jeg acceptere, at Aksel måske vælger at tilbringe hele juleaften bag en lukket dør med at se på elevatorer på YouTube. Men når mine forventninger er så lave, så vil det, at Aksel ser på, at vi andre danser om juletræet eller åbner en enkelt gave, gøre mig glad. Og hvem ved, næste år går han måske med én runde om træet og åbner to gaver.

Søndagskonference med Ross W. Greene
'Børn gør det godt, hvis de kan'

Tid og sted

Søndag d. 28. april 2019
kl. 10.00 - 17.00
i Odeon, Odense

Pris kr. 995,-

inkl. morgenmad,
frokost, kaffe/the
og kage

Læs hele programmet og til-
meld dig på www.sikon.dk
Kun 200 pladser
– først til mølle-princippet

GODE RÅD OM JULEN

Gaver

- Pak gaverne ind i cellofan i stedet for papir, så dit barn eller den voksne med autisme kan se, hvad det er.
- Lad helt være med at pakke gaverne ind, men sæt et bånd om og læg dem under træet. Det føles, som om man tager overraskelsens glæde ud af det, men for mange med autisme er det mindre skræmmende.
- Du kan lade dit barn eller den voksne med autisme være med til at købe sine egne gaver, så de ved, hvad de får.
- Lad den med autisme vide på forhånd, hvad der er i pakkerne – sæt f.eks. et billede af gaven udenpå eller på som kort, så det er nemt at afkode.
- Giv børnene lov til at åbne gaver fra morgenstunden den 24., eller åben gaver inden middagen, så der er mindre stress omkring måltidet.
- Hvis det er for overvældende med en masse gaver, så gå flere sammen og køb få, men lidt større gaver, som den med autisme bedre kan overskue.
- En pakkekalender kan være skræmmende, så sørg for at begrænse gaverne f.eks. til adventspakker, eller lad barnet vide, hvad det får i pakkerne.

Juleaften

- Lav en udførlig visuel, overskuelig plan for aftenen i god tid, så barnet eller den voksne med autisme er forberedt. F.eks.: Hvor længe bliver gæsterne? Hvem kommer? Hvad skal der ske? Hvornår gør vi hvad?
- Fortæl barnet eller vis det visuelt med billeder eller piktogrammer, hvad menuen står på til juleaften. Og sørg for, at der er noget, som barnet eller den voksne med autisme kan lide – også selvom det måske ikke er traditionel julemad.
- Lav f.eks. en billedserie med fotos fra tidligere juleaftener, som viser, hvad der skal ske i løbet af dagen, så barnet eller den voksne hele tiden kan følge med.
- Sørg for at gøre plads til, at barnet eller den voksne kan få pauser i løbet af dagen og aftenen, hvis der er brug for det.

OG ARRANGEMENTER

Pynt og dekorationer

- Aftal på forhånd, hvornår I skal pynte op derhjemme. Hvad der skal op. Og om I overhovedet skal pynte op. Store ændringer i hverdagen og udseendet derhjemme kan være stressende og skræmmende for mennesker med autisme.
- Se på julepynten og juletræ sammen, så barnet eller den voksne er forberedt på, hvad der kommer ind i hjemmet.
- Lad barnet eller den voksne være med til at pynte op (hvis de vil det), så de ved, hvad der kommer op hvor, og ikke pludselig vågner op og ser, at alt er forandret.
- Hvis barnet eller den voksne med autisme er lyssensitiv, så sørg for at bruge blide lys, hvis der hænges lyskæder op.

Arrangementer

- Brug en kalender eller andre visuelle metoder som piktogrammer eller boardmarkers til at forberede dit barn eller den voksne med autisme på, hvad der skal ske til en julefrokost eller til nytårsaften.
- Lav f.eks. en aftale om, at dit barn eller den voksne med autisme kan komme og sige til, hvis det har brug for en pause eller ro. Og aftal et rum, de kan gå ind i for at være alene.
- Det er ok at melde fra til et arrangement, hvis der er meget andet, I skal til, eller hvis overskuddet ikke er til det.

KREDS BORNHOLM

Formand:
Tomas Schilling Tlf. 42 19 01 22
E-mail: asfkredsbornholm@gmail.com

KREDS FYN

Formand:
Lilli Fischer Mærsk Jørgensen Tlf: 28 34 25 76
E-mail: lilli@autismefyn.dk

AUTISMUFELAGIÐ/KREDS FÆRØERNE

Formand: Heidi Aagaard..... Tlf. +298 509031
E-mail: formadurin@autisma.fo

KREDS KØBENHAVN/FREDERIKSBERG

Formand:
Susan Elholm Tlf. 27 14 39 99
E-mail: tine.heerup@gmail.com

KREDS GRØNLAND

Formand:
Karsten Høy..... Tlf. +299 558297
E-mail: karsten@greenlandholding.com

KREDS LIMFJORD

Formand:
Peter Nielsen
E-mail: formand@kredslimfjord.dk

KREDS MIDTVEST

Formand:
Søren Dalgaard Tlf. 53 11 31 45
E-mail: sbd54@youmail.dk

KREDS NORDJYLLAND

Formand:
Jørn Poulsen..... Tlf. 98 15 32 42
Kontakt telefon: Tlf. 30 25 92 10
E-mail: jp@autismenord.dk

KREDS NORDSJÆLLAND

Formand:
Heidi Vanell Tlf. 29217772

KREDS ROSKILDE

Formand:
Rune Gamby
E-mail: rune@au10sme.dk

Kredsene

AKTIVITETER

KREDS KØBENHAVN/ FREDERIKSBERG

Se aktuelle arrangementer på kreds København/
Frederiksbergs hjemmeside:
www.autismeforeningkbhfrb.wordpress.com

KREDS STORSTRØM

Temaaften: Mit barn skal starte uddannelse og flytte hjemmefra - Opfølgning

Tid: Torsdag 19. januar 2019, kl. 19.00-21.00

Sted: Salen "Konferencen" i hovedbygningen
(følg Færgegaardsvej helt frem til den gamle
hovedbygning med trappetårnet, indgang 21)

**Psykatrien Syd – Orange – Færgegaardsvej 15,
4760 Vordingborg**

Temaftenen lægger op til dialog om det, når en
ung med autisme skal flytte hjemmefra - med
et kort oplæg af psykolog Mette Albrektsen fra
Autismecenter Storstrøm.

Tilmelding: Senest den 16. januar 2019 per sms til
Anne-Mette Petersen, tlf. 20 41 77 21.

Kommende arrangementer

For at sikre jer opdateret information om vores
kommende arrangementer, henvises til vores
website
www.autismeforening.dk/kredsstorstrom/kalender
Her finder du info om både type, tid, sted,
tilmeldingskrav og -måde samt evt. pris på vores
forskellige tilbud.

Nyhedsmail

Desuden udsender vi en nyhedsmail op til kommende tilbud og arrangementer. Husk derfor at tilmelde dig vores nyhedsmail og opdatere til en evt. ny e-mailadresse i vores system.

Du tilmelder dig under www.autismeforening.dk/ Kreds Storstrøm

Brætspilscafé for unge og voksne med autisme i Næstved

En gruppe unge og voksne med autisme har dannet en gruppe, der jævnligt mødes uforpligtende på Næstved Bibliotek for at hygge, snakke og spille sammen.

Du finder flere informationer om indhold, tid og sted samt tilmelding på vores hjemmeside.

Netværkscaféer i Vordingborg og Nakskov

Vi afholder netværkscaféer for pårørende til og mennesker med autisme. Mød andre i samme situation, og lær af hinandens erfaringer i trygge rammer, hvor vi har tavshedspligt udadtil.

Du finder flere informationer om indhold, tid og sted samt tilmelding på vores hjemmeside.

KREDS FYN

Foredrag med Anne Skov om nedsmeltning og stress

Tid: Onsdag 6. februar 2019, kl. 19.00-21.00

Sted: Enghaveskolen, Roesskovsvej 125, 5200 Odense V

Vi kender Anne Skov fra De skjulte talenter, Overlevelsesguiden, A-Team, og hun er aktuelt på turne rundt i landet med Peter Lund Madsen med Den fantastiske hjerne og autisme set indefra.

Anne vil i sit foredrag komme ind på; stress, kommunikation, følelser, advarselssignaler, strategier, nedsmeltningsfaser – set indefra og udefra.

Pris: kr. 100,- for medlemmer, kr. 150,- for ikke-medlemmer og fagpersoner.

Tilmelding og mere info: www.autismefyn.dk

KREDS STORKØBENHAVN NORD

Formand:

Guri Spiegelhauer Tlf. 28 18 19 74

E-mail: guspi@xline.dk

KREDS STORSTRØM

Formand:

Sabine Hagens

E-mail: post@akzent.dk

AS-repr.:

Line Mackenhauer

E-mail: lima44@live.dk

KREDS SYDVESTJYLLAND

Kontaktperson:

John Olesen Tlf. 22 18 49 08

E-mail: birgitogjohnlesen@privat.dk

KREDS SØNDERJYLLAND

Formand:

Kirsten Krohn Normann Tlf. 26 41 53 62

E-mail: kontaktlaks@gmail.com

KREDS TREKANTEN

Formand:

Dorte Schandorph Jensen Tlf. 29 67 00 67

E-mail: dortesjens@mail.dk

KREDS VESTEGNEN

Formand:

Brian Andersen Tlf. 30 55 58 42

E-mail: vestegnen@autismeforening.dk

KREDS VESTSJÆLLAND

Formand:

Stina Lund Tlf. 50 58 78 89

E-mail: stina.lund.lakv@outlook.dk

KREDS ØSTJYLLAND

Formand:

Marianne Banner Tlf. 50 43 83 61

E-mail: marianne_banner@yahoo.dk

AS-repr. voksne:

Jane Hellekvist Tlf. 30 20 38 94

AS-repr. børn:

Elsebeth Svane Tlf. 86 21 06 06

LANDSFORENINGEN AUTISMES HOVEDBESTYRELSE

Formand:

Heidi ThamestrupTlf. 26 20 16 58

Næstformænd:

Bernd Weibeck.....Tlf. 24 24 63 99

Brian Andersen.....Tlf. 30 55 58 42

Hovedbestyrelse:

Christian Steward-Ferrer

Michael Weyand.....Tlf. 51 33 96 65

Kim Hansen.....Tlf. 56 48 08 89

Kristina Kristensen.....Tlf. 40 53 71 37

Peter K. H. Nielsen.....Tlf. 20 74 66 08

Stina Lund

Peter Jensen

Kathe Johansen

AUTISME- OG ASPERGER- FORENINGEN FOR VOKSNE

Formand: David Facius

Alle henvendelser til Autisme- og Aspergerforeningen for voksne, skal i øjeblikket ske på Landsforeningen Autismes telefon.

DIN KREDS

Husk at du altid kan gå ind på din kreds hjemmeside, hvor du kan finde og læse mere om de arrangementer, din kreds har planlagt.

Husk at holde din mailadresse opdateret så vi kan sende dig gode tilbud om foredrag, nyheder og aktiviteter.

Find din kreds på autismeforening.dk

Biograftur

Vi arbejder på en biograftur i januar. Mere information og tilmelding på vores hjemmeside www.autismefyn.dk.

Sommerhus

Alle medlemmer af Landsforeningen Autisme kan leje vores dejlige sommerhus på Langeland.

Vi kan nu tilbyde mulighed for tilkøb af slutrengøring.

Kig ind på vores hjemmeside

www.autismefyn.dk, se de nye billeder, og book en billig ferie eller weekend.

Husk at tilmelde jer vores nyhedsbrev

KREDS ØSTJYLLAND

Netværksgruppe for bedsteforældre til børn med autisme

Tid: Tirsdag 8. januar 2019, kl. 17.00-19.00

Sted: Huset Trøjborg, Kirkegårdsvej 53, 8000 Aarhus

Her kan du udveksle erfaringer med andre bedsteforældre og tale om de glæder og sorger, der følger med, når ens barnebarn har autisme.

Interesserede kan henvende sig til Dorthe Rasmussen på mail dorthehenriksen2@gmail.com

Udstilling i Randers

Tid: Mandag 15. til torsdag den 18. april 2019

Sted: Kulturhusets store sal, Stemannsgade 2, 8900 Randers C

I 2019 vil vi i Randers markere den Internationale Autisme-måned med en udstilling

Har du autisme, bor i Kreds Østjylland, er mellem 0-100 år, maler, tegner, laver skulpturer, fotograferer, laver collage, film, animation, håndarbejder eller noget i den retning - eller kender du en med autisme, der gør, vil vi rigtig gerne høre fra dig.

Hvis man ønsker at deltage, skal man henvende sig til Elisabeth Sørensen på mail Valnodde@yahoo.dk.

Piger med autisme

Tid: Mandag 28. januar 2019, kl. 19.00-21.30

Sted: STU4, Graham Bellsvej 4, Skejby

Landsformand Heidi Thamestrup holder foredrag om piger og autisme. Oplægget er krydret med cases og erfaring fra 2-årigt studie i og med teenagepiger med autisme.

Pris: medlemmer kr. 50,-, ikke-medlemmer kr. 150,-
Tilmelding og mere info på vores hjemmeside
www.autismej.dk

Generalforsamling

Tid: Tirsdag 27. februar 2019, kl. 18.00

Sted: STU4, Graham Bellsvej 4, 8200 Skejby

Dagsorden i henhold til vedtægterne. Læs mere på hjemmesiden www.autismej.dk.

Kredsforeningen er vært for et lille traktement før generalforsamlingen, kl.18.00-19.00.

Der vil blive et autis merelevant oplæg af en times varighed før generalforsamlingen, kl.19.00-20.00.

Tilmelding senest den 21. februar på mail info@autismej.dk.

Grøn aften

Tid: Tirsdag 5. marts 2019, kl. 19.00

Sted: Havkærparken 45, Tilst

En aften, der henvender sig til pårørende til mennesker med autisme, som indenfor det seneste år har fået en autisme-diagnose.

Tilmelding til info@autismej.dk senest den 1. marts 2019.

KREDS TREKANTEN

At være søskende til et barn med autisme

Tid: Torsdag 31. januar 2019, kl. 19.00-21.00

Sted: Lindberg Fenger Kursus- og Videntcenter, Ryttergrøftvejen 48, 7000 Fredericia

Oplæg ved Hanne Bro, konsulent og arbejder i PsykInfo i Region Syddanmark.

Der er plads til 60 personer i salen. Tilmelding efter først-til-mølle princippet.

Tilmelding til Lars Brødsgaard på mail kredstrekanten@gmail.com senest den 25. januar 2019. Det er gratis at deltage.

KREDS NORDJYLLAND

Se aktuelle arrangementer på Kreds Nordjyllands hjemmeside www.autismenord.dk/wordpress/

KREDS LIMFJORD

Se aktuelle arrangementer på Kreds Limfjords hjemmeside www.kredslimfjord.dk

LANDSFORENINGEN AUTISMES SEKRETARIAT

Banestrøget 19, 2630 Taastrup
Tlf. 70 25 30 65
kontor@autismeforening.dk
www.autismeforening.dk

Sekretariatet har åbent 9.00-12.00 samt 13.00-15.00 alle hverdage.

Socialrådgiveren har åbent for telefonrådgivning: Mandag, torsdag og fredag kl. 9.00-12.00 samt tirsdag kl. 16.00-19.00. Onsdag lukket.

Landsformand Heidi Thamestrup
Tlf. 26 20 16 58 / formand@autismeforening.dk
Arbejdsområder: ledelse, policy, redaktør, Tvangsbehandlingsnævnet, Autism Europe, DUKHs bestyrelse, Ankestyrelsens Praksisudvalg, Projekt Opportunity, VISOs faglige bestyrelse

Sekretariatschef Lars Grønlund
Tlf. 30 53 34 52 / l-g@autismeforening.dk
Arbejdsområder: IT, administration, Protektorat og SIKON konferencesekretariat

Økonomimedarbejder Helle Bach
Tlf. 31 71 05 81 / bogholder@autismeforening.dk
Arbejdsområder: budget/regnskab, økonomistyring, personaleadministration

Socialrådgiver Ulla Kjer
Tlf. 70 25 30 68 / social@autismeforening.dk
Arbejdsområder: rådgivning, vejledning, artikler og foredrag

Kursussekretær Maria Frostholt
Tlf. 20 57 63 30 / kursus@autismeforening.dk
Arbejdsområder: kursussekretær, SIKON's kurser og konference

Kommunikationsmedarbejder Fie Hviid.
Tlf. 29 25 94 52 / fie@autismeforening.dk

Tak for støtten til Landsforeningen
Autisme i 2018 - uden jer ingen os

